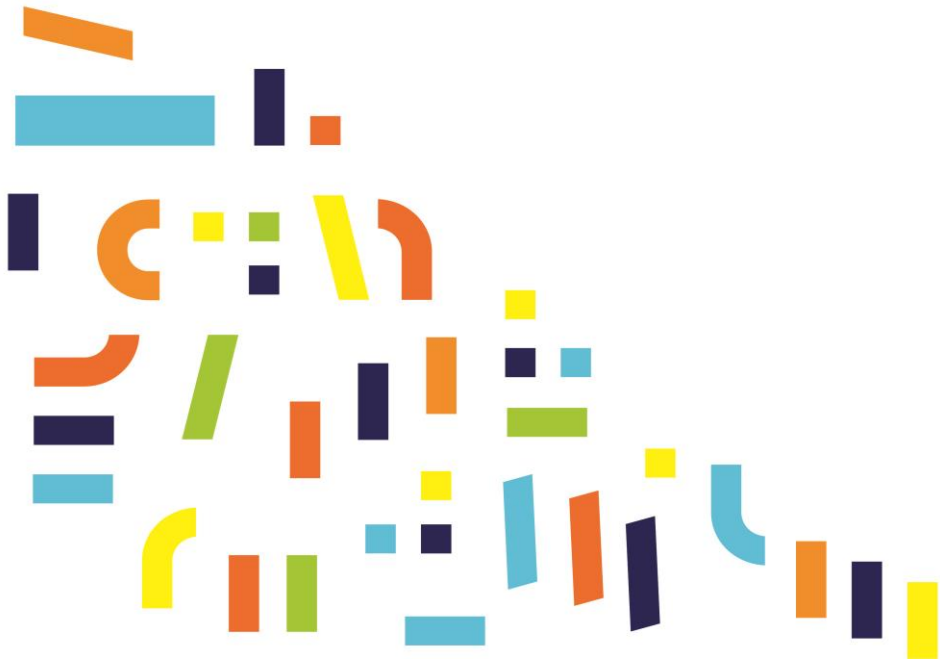

Erityismenettely ulkoseinän rakennusfysikaalisessa suunnittelussa

Anssi Knuutila

Opinnäytetyö,
Rakennusterveysasiantuntija
RTA 2015-2016

RAMBOLL

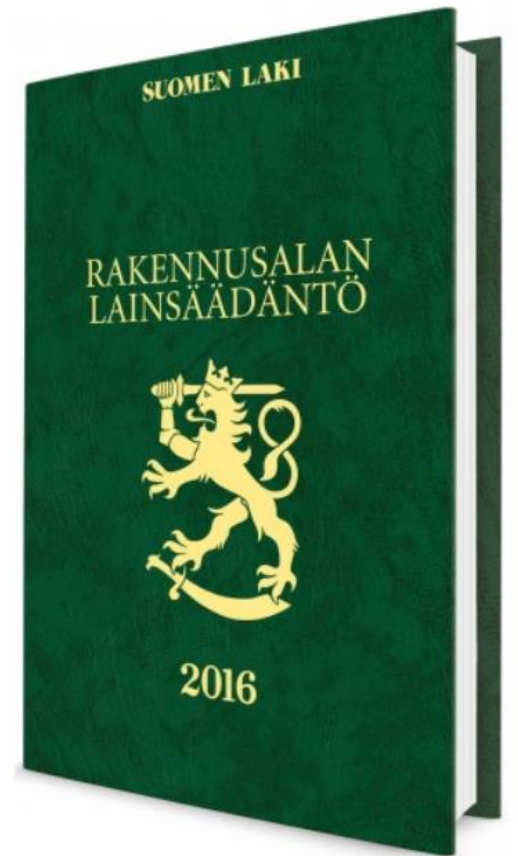
RT RATEKO

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 132/1999)

150 d § Erityismenettely (17.1.2014)

Rakennusvalontaviranomainen voi edellyttää että erittäin vaativassa hankkeessa tehdään

- Laadunvarmistusselvitys
- Asiantuntijatarkastus
- Ulkopuolinen tarkastus

ERITYISMENETTELYN OHJEISTUS

Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä...

Tässä kirjassa
oheistettu
**tehostetun
menettelyn
toimenpiteet**
vastaavat
erityismenettelyä

Ympäristöministeriön ohje
rakennustyön suorituksesta ja valvonnasta
YM5/601/2015

Ympäristöministeriö antaa rakennustyön suorituksesta ja valvonnasta ohjeet. Ohjeet ovat voimassa toistaiseksi.

Helsingissä 12.3.2015

Ylijohtaja Hele

Helsingin kaupunki
Rakennusvalvontavirasto

ERITYISMENETTELYN RAKENNUSVALVONTAVIRASTON OHJE, SYYSKÖ 2010

Korvaa ohjeen maaliskuulta 2010

SISÄLLYS	
ERITYISMENETTELYN SOVELTAMISALA	1
ERITYISMENETTELYN ENNAKOIVUUS JA OIKEA-AIKAISUUS	1
ERITYISMENETTELY JA RAKENNUSLUPA	2
ERITYISMENETTELY JA RAKENTAMINEN	2
RAKENNUSVALVONTAAN TOIMITETTAVAT ERITYISMENETTELYASIAKORJAUKSET	3
OHJEeseen LIITTYEN	3

**Rakenteellisen
turvallisuuden
varmistaminen**
Eryityismenettelyn soveltamisohje

RIL

ERITYISMENETTELYN
SUUS

Rakennushankkeeseen ryhtyvä määrittelee valitsemansa pääsuunnittelijan avustuksella riittävän varhaisessa luonnosvaiheessa hank-

YM5/601/2015 Ympäristöministeriön ohje rakennustyön suorituksesta ja valvonnasta

RIL 241-2007 Rakenteellisen turvallisuuden varmistaminen, erityismenettelyn soveltamisohje

RIL 250-2011 Kosteudenhallinta ja homevaurioiden estäminen

Helsingin kaupunki, rakennusvalvontaviraston ohje 2014, Eryityismenettely

Erityismenettely

Laadunvarmistus

Toteutusorganisaatio

Rakennuksen käyttö

Suunnittelu

Rakentaminen

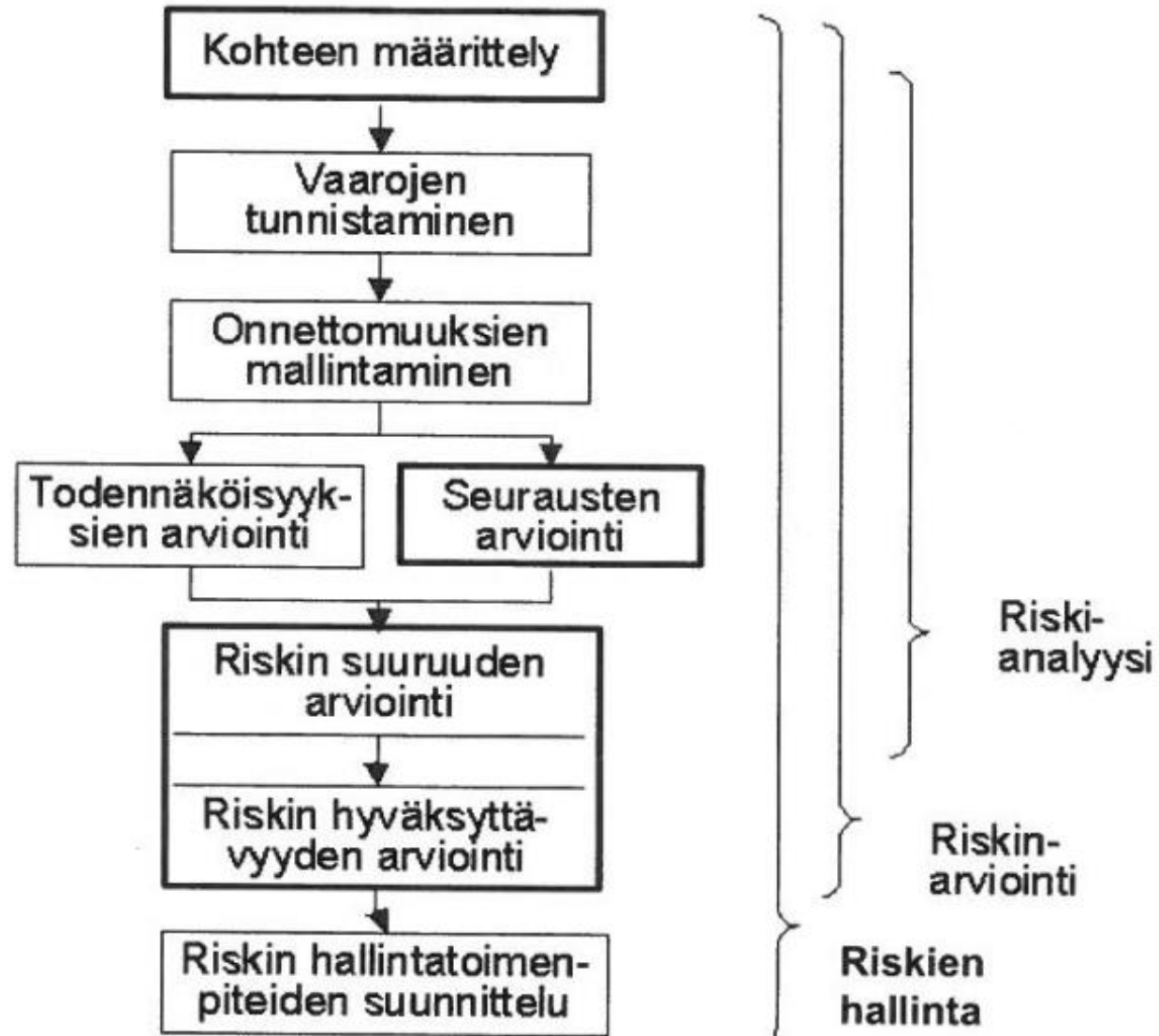

Ulkopuolinen
tarkastaja

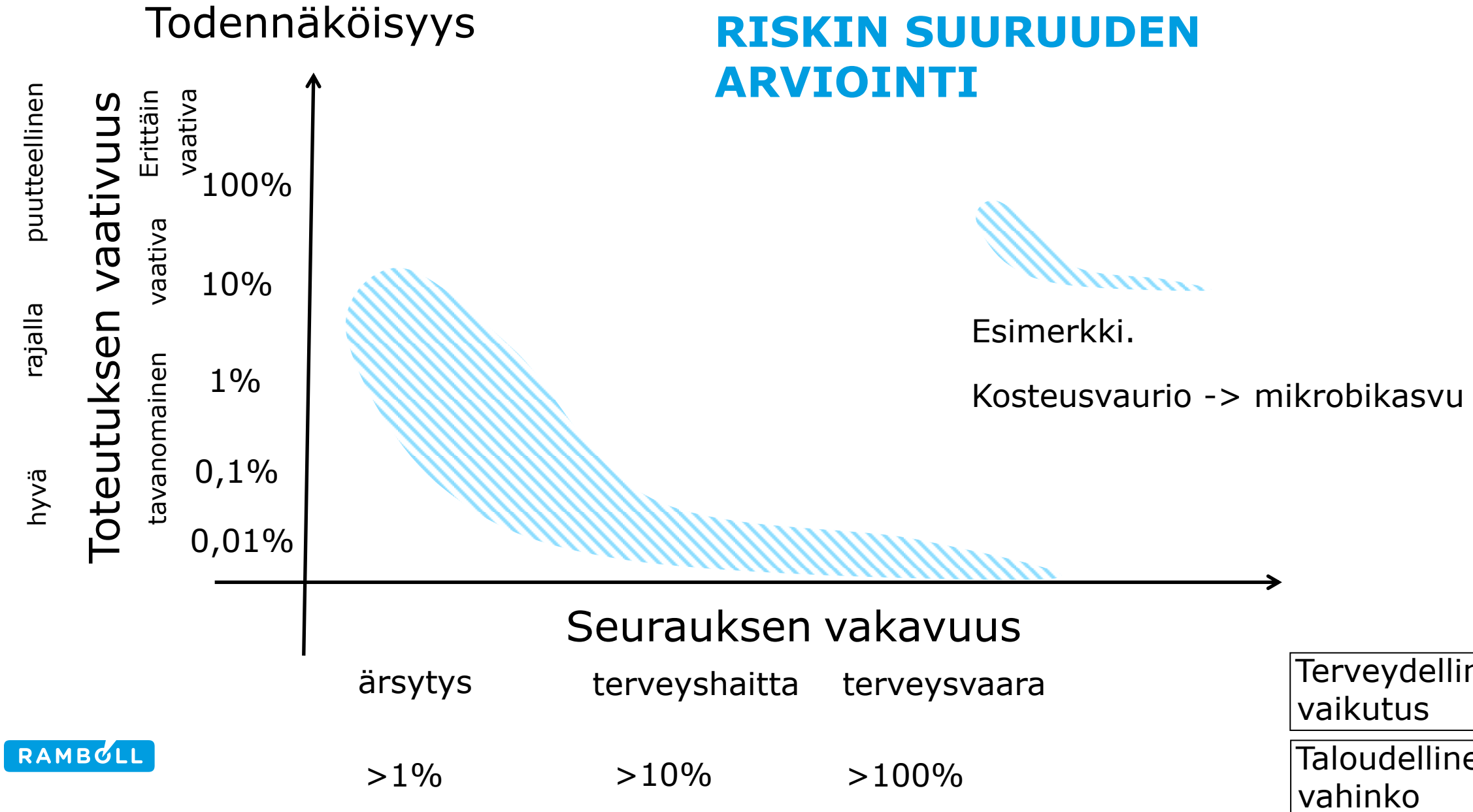
Asiantuntijatarkastus

Riskien hallinta

Kuva:

RIL 241-2007

Riskin suuruuden vertailulukku

		teoreettinen toiminta	rakennustyön vaativuus	huoltotarve ja huollettavuus	terveydellinen vaikutus	Laajuus			
		hyvä =1	hyvä =1	omistus =1	reisa =1	suppea =1			
		rajalla =2	normaali =2	vuokra =2	terveyshaitta =2	laaja =2			
		puutteellinen =5	epävarma =5		terveysvaara =5				
Rakenneosat	Vaarojen tunnistaminen	Ääritilanne	Todennäköisyyksien arvioiti			Seurausten arviointi		Riskin suuruuden vertailulukku	Riskin hyväksytävyyden arviointi
			Suunnittelu	toteutus	Käyttö	Terveys	Taloudellinen		
Ikkunat	Seinän kastuminen viistosateesta liitoksen kautta	Myrsky	5	2	1	5	2	0,67	
	Kosteuden tiivistyminen ikkunaan	kirkas yö	5	2	1	1	2	0,29	
Ulkoseinät	kosteustekninen toiminta	syksy	2	5	1	2	2	0,38	

Rakennusfysikaalisen toiminnan varmistamiseen käytettävien selvitysten valinta →

Toteutusorganisaatio
Suunnittelu
Rakentaminen
Rakennuksen käyttö

Rakennusfysikaalisen toiminnan varmistaminen

Asiantuntijatarkastus

Ulkopuolinen tarkastaja

Riskin hallintatoimenpiteet

Kokemusperäisen tiedon hyödyntäminen, tarkistuslistat

Rakennusfysikaalinen suunnittelu

Toteutusorganisaation osaamisen varmistaminen

laadunvarmistusmittaukset

Riskitekijät

Rakennuksen käytön aikainen seuranta

Riskin hallintatoimenpiteet

Kokemusperäisen tiedon hyödyntäminen

tarkistuslistat

workshop-palaverit

hyväksi todettujen ratkaisujen käyttäminen

Rakennusfysikaalinen suunnittelu

Toteutusorganisaation osaamisen varmistaminen

laadunvarmistusmittaukset

Riskitekijät

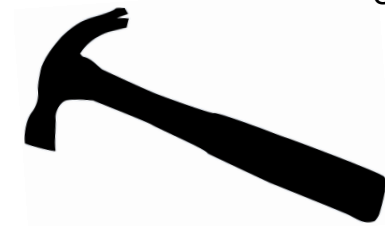
Rakennuksen käytön aikainen seuranta

Asiantuntijatarkastus

Ulkopuolinen tarkastaja

Riskin hallintatoimenpiteet

Kokemusperäisen tiedon
hyödyntäminen

Asiantuntijatarkastus

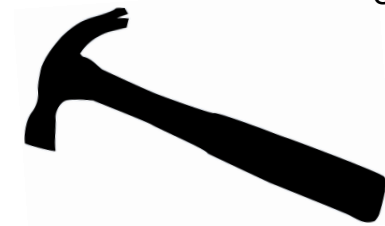
Ulkopuolinen tarkastaja

Rakennusfysikaalinen suunnittelu

- Teoreettiset tarkastelut
- Kenttäkokeet
- Toimintapiirroksset
- Ratkaisuiden visualisointi (3D)
- Toteutussuunnittelu

Toteutusorganisaation
osaamisen varmistaminen

laadunvarmistusmittaukset

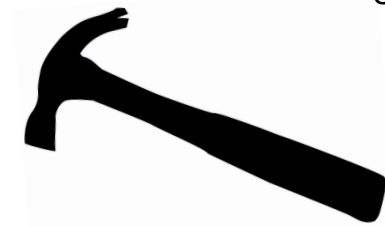
Riskitekijät

Rakennuksen käytön
aikainen seuranta

Riskin hallintatoimenpiteet

Rakennusfysikaalinen suunnittelu

Kokemusperäisen tiedon hyödyntäminen

Toteutusorganisaation osaamisen varmistaminen

- Osaava rakennuttaja
- Suunnittelijoiden pätevyyden varmistaminen (koulutus, kokemus ja referenssit)
- Työnjohtodon pätevyyden varmistaminen
- Työntekijöiden koulutus ja kokemus
- Valmisosien valmistajan laatu järjestelmä (CE)

Riskitekijät

Rakennuksen käytön aikainen seuranta

laadunvarmistusmittaukset

Riskin hallintatoimenpiteet

Rakennusfysikaalinen suunnittelu

Kokemusperäisen tiedon hyödyntäminen

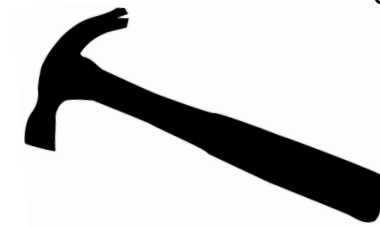
Toteutusorganisaation osaamisen varmistaminen

Laadunvarmistusmittaukset

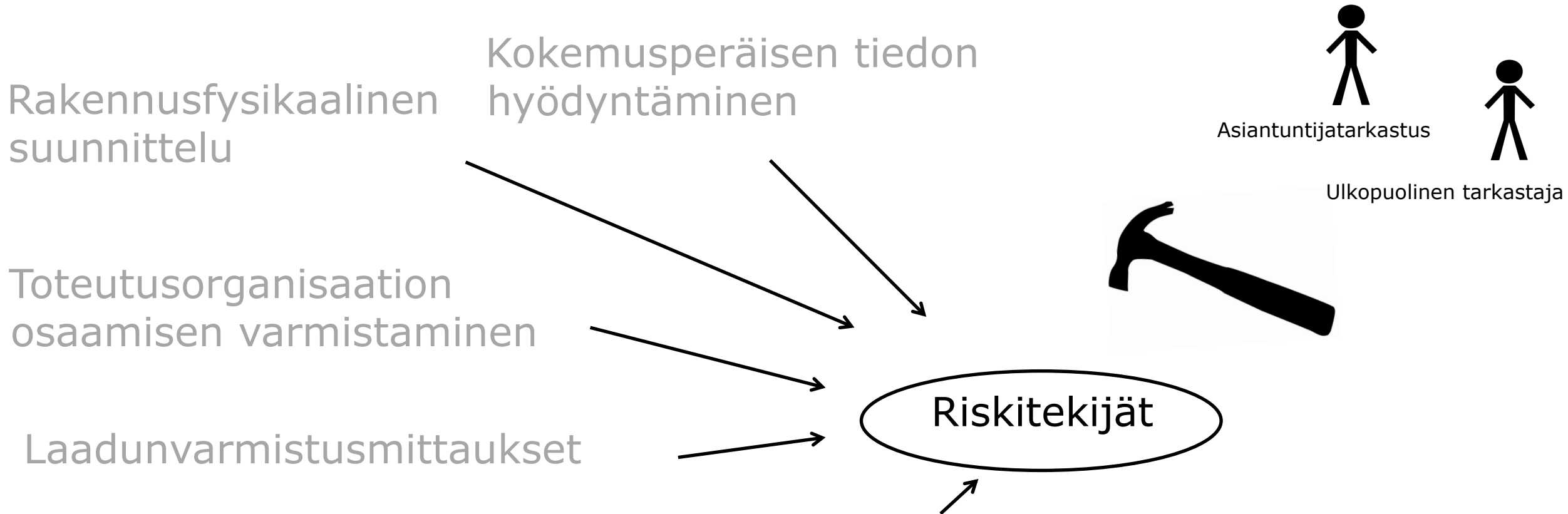
- Laatuksiteerien määrittäminen
- Rakentamisen aikaiset mittaukset
  - Lämpökamerakuvaukset, merkkiainekokeet, kosteusmittaukset

Riskitekijät

Rakennuksen käytön aikainen seuranta

Riskin hallintatoimenpiteet

Rakennuksen käytön aikainen seuranta

- Hyvä käyttö- ja huolto-ohje ja osaava kiinteistöhoitaja
- Tarkistettavuuden ja huollettavuuden varmistaminen
- Rakennuksen toiminnan monitorointi (automaatiojärjestelmä)

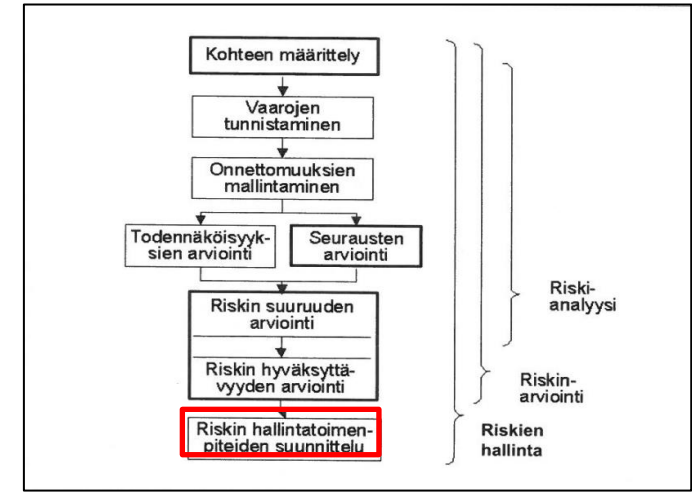
ULKOSEINÄN SUURIMMAT RISKIT JA SYYT PUUTTEELLISEEN RAKENNUSFYSIKAALISEEN TOIMINTAAN

- **Ulkoseinän kastuminen sadevesien vaikutuksesta (julkisivun sadeveden pitävyys)**
  - Poikkeavan suuri viistosaderasitus
    - Rakennuksen sijainti ja korkeus
  - Sadevesien pääsy tuuletusrakoon ja tuulensuojalevyjen liitosten epätiivetyys ja huono kosteudenkestävyys
    - Puutteet suunnitelmissa, virheet rakentamisessa
- **Ulkoseinän kastuminen kosteuskonvektion vaikutuksesta**
  - Sisätiloissa suuri kosteustuotto
  - Rakennuksen vaipan ilmavuotokohdat ja sisätilojen ylipaineisuus ulkoilmaan verrattuna
    - Puutteet suunnitelmissa, virheet rakentamisessa, ilmanvaihdon virheellinen toiminta

Esimerkki riskien hallintatoimenpiteistä, ulkoseinät

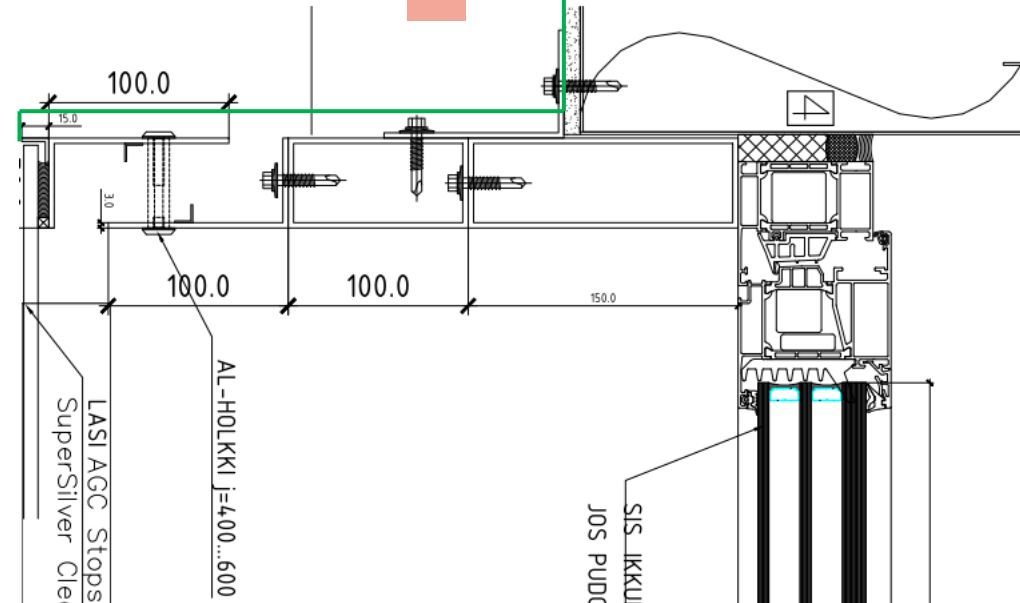
Suunnitteluvaihe

- Valitaan suunnittelussa vikasietoiset rakenteet
- Tehdään riittävän yksityiskohtaiset suunnitelmat
  - Detaljisuunnitelmat 3D
  - Toimintapiirros ja räjäytyskuva
- Varmistetaan julkisivun sateenpitävyys kokeellisesti
- Laskennalliset tarkastelut
- Koerakentaminen
- Rakennesuunnitelmien ulkopuolinen tarkastaminen
- Tehostettu tiedonkulku (workshop-palaverit)

Julkisivuverhous

Sadetakkipelti/
vedeneristys

Johtopäätökset

- Erityismenettely täydentää perinteistä rakennesuunnittelua
- Varmistetaan olennaisten teknisten vaatimusten täyttyminen
- Erityismenettelyn ohjeistus on niukkaa
- Aiheuttaa lisäkustannuksia rakennusprojektissa
- Riskialttiiden ja uusien ratkaisuiden välttämisellä rakennusprojektin vaativuustaso pystytään pitämään normaalina ja näin vältetään erityismenettelyn tarve.

KIITOS MIELENKIINNOSTA!